

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3619/2543

นางอำไพ อนนต์ศิริพร กับพวกโจทก์ บริษัทเอเชียอาหารสัตว์ (1982) จำกัด กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1599, พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4, ป.อ. มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 91, ป.วิ.อ. มาตรา 29

ย่อ / หลักกฎหมาย

เช็คพิพาทถึงกำหนดภายหลังจากผู้ตายถึงแก่ความตายสิทธิตามเช็คพิพาทจึงเป็นมรดกตกได้แก่โจทก์ผู้ทรงเช็คซึ่งเป็นทายาทผู้ตายทันทีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1599 โจทก์จึงเป็นผู้ทรงเช็คพิพาทโดยชอบด้วยกฎหมาย เมื่อธนาคาร ตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็คพิพาท ย่อมถือได้ว่าโจทก์ได้รับความเสียหายและเป็นผู้เสียหายโดยตรงมีอำนาจฟ้องโจทก์ที่ 3 ซึ่งเป็นผู้เสียหายได้ยื่นฟ้องแล้วตายลง โจทก์ที่ 1 ซึ่งเป็นมารดาของโจทก์ที่ 3 ผู้ตายไม่ประสงค์จะดำเนินคดีแทนก็เป็นสิทธิของโจทก์ที่ 1 ที่จะร้องต่อศาลขอให้จำหน่ายคดีโจทก์ที่ 3 ได้เมื่อจำเลยไม่คัดค้านคำสั่งศาลชั้นต้นที่จำหน่ายคดีเฉพาะโจทก์ที่ 3 จึงชอบแล้ว สิทธิตามเช็คพิพาทเป็นมรดกตกทอดแก่โจทก์ทั้งสาม โจทก์ทั้งสามย่อมเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รวมในเช็คพิพาท โจทก์ทั้งสามคนใดคนหนึ่งสามารถที่จะฟ้องร้องให้ดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยได้โดยลำพัง โดยไม่จำเป็นต้องใช้สิทธิร่วมกันทั้งการฟ้องคดีของโจทก์ทั้งสามเป็นการใช้สิทธิในฐานะผู้เสียหาย มิใช่สิทธิในฐานะผู้จัดการมรดก การที่ศาลจำหน่ายคดีของโจทก์ที่ 3 เนื่องจากโจทก์ที่ 3 ถึงแก่ความตายก็ทำให้อำนาจฟ้องของโจทก์ที่ 1 และที่ 2 ต้องระงับไปไม่

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 91 ระหว่างได้สวนมูลฟ้อง โจทก์ที่ 1 และที่ 2 ขอให้จำหน่ายคดีของโจทก์ที่ 3 เนื่องจากโจทก์ที่ 3 ถึงแก่ความตาย ศาลชั้นต้นอนุญาตและเห็นว่าคดีของโจทก์ที่ 1 และที่ 2 มีมูล ให้ประทับฟ้องวันนัดพิจารณา ศาลชั้นต้นเห็นว่าคดีพอวินิจฉัยได้แล้วจึงให้งดสืบพยานโจทก์จำเลย และพิพากษายกฟ้องโจทก์ที่ 1 และที่ 2 โจทก์ที่ 1 ที่ 2 และจำเลยทั้งสามอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้นให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป แล้วมีคำพิพากษาใหม่ตามรูปคดีจำเลยทั้งสามฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่าข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2539 จำเลยที่ 1 ทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินกับนายประสงค์ อนนต์ศิริพร ในราคา 29,198,400 บาท ชำระเงินวันทำสัญญา 10,000,000 บาท ส่วนที่เหลือผ่อนชำระ 19 งวดงวดละ 1,000,000 บาท งวดสุดท้าย 1,198,400 บาท จำเลยทั้งสามร่วมกันสั่งจ่ายเช็คธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขานครปฐมจำนวน 19 ฉบับ เพื่อชำระค่างวดดังกล่าว นายประสงค์ถึงแก่ความตายในวันที่ 13 พฤษภาคม 2540 ศาลจังหวัดนครปฐม มีคำสั่งแต่งตั้งโจทก์ทั้งสามซึ่งเป็นทายาทผู้ตายเป็นผู้จัดการมรดกร่วมกัน ต่อมาเช็คชำระค่างวดจำนวน 2 ฉบับ ลงวันที่ 24 กันยายน 2540 และวันที่ 24 ตุลาคม 2540 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเช็ค 19 ฉบับถึงกำหนดธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงินทั้งสองฉบับ โจทก์ทั้งสามในฐานะผู้จัดการมรดกจึงได้นำมาฟ้องจำเลยทั้งสามเป็นคดีนี้ระหว่างได้สวนมูลฟ้องโจทก์ที่ 3 ถึงแก่ความตาย โจทก์ที่ 1 และที่ 2 ได้ดำเนินคดีในฐานะโจทก์ต่อมา จนกระทั่งคดีมาสู่การพิจารณาของศาลฎีกาคดีมีปัญหา

ตามฎีกาของจำเลยทั้งสามในข้อแรกว่า โจทก์ทั้งสามเป็นผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องหรือไม่ เห็นว่า เชื้อคพิพาทในคดีนี้ทั้งสองฉบับถึงกำหนดภายหลังจากที่นายประสงค์ถึงแก่ความตาย สิทธิตามเชื้อคพิพาทจึงเป็นมรดกตกได้แก่โจทก์ทั้งสามซึ่งเป็นทายาทผู้ตายทันทีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1599 โจทก์ทั้งสามจึงเป็นผู้ทรงเชื้อคพิพาทโดยชอบด้วยกฎหมาย เมื่อธนาคารตามเชื้อคปฏิเสธการจ่ายเงินตามเชื้อคพิพาท ย่อมถือได้ว่าโจทก์ทั้งสามได้รับความเสียหายและเป็นผู้เสียหายโดยตรงมีอำนาจฟ้องคดีนี้ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยทั้งสามข้อต่อไปมีว่าเมื่อโจทก์ที่ 3 ถึงแก่ความตายแล้ว โจทก์ที่ 1 และที่ 2 มีอำนาจดำเนินคดีต่อไปหรือไม่ เห็นว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 29 บัญญัติว่า เมื่อผู้เสียหายได้ยื่นฟ้องแล้วตายลง ผู้บุพการีผู้สืบสันดาน สามหรือภริยาจะดำเนินคดีต่างผู้ตายต่อไปก็ได้เมื่อโจทก์ที่ 1 ซึ่งเป็นมารดาของโจทก์ที่ 3 ผู้ตายไม่ประสงค์จะดำเนินคดีแทนก็เป็นสิทธิของโจทก์ที่ 1 ที่จะร้องต่อศาลขอให้จำหน่ายคดีโจทก์ที่ 3 ได้ เมื่อจำเลยทั้งสามไม่คัดค้านคำร้องดังกล่าวคำสั่งศาลชั้นต้นที่จำหน่ายคดีเฉพาะโจทก์ที่ 3 จึงชอบแล้วอนึ่งเมื่อสิทธิตามเชื้อคพิพาทเป็นมรดกตกทอดแก่โจทก์ทั้งสามทันทีดังวินิจฉัยข้างต้นโจทก์ทั้งสามย่อมเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รวมในเชื้อคพิพาท ดังนั้นโจทก์ทั้งสามคนใดคนหนึ่งสามารถที่จะฟ้องร้องให้ดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยได้โดยลำพัง โดยไม่จำเป็นต้องใช้สิทธิร่วมกันก็ได้ ทั้งการฟ้องคดีของโจทก์ทั้งสามคดีนี้เป็นที่เห็นได้ว่าเป็นการใช้สิทธิในฐานะผู้เสียหายมิใช่สิทธิในฐานะผู้จัดการมรดกดังที่จำเลยฎีกา การที่ศาลจำหน่ายคดีของโจทก์ที่ 3 เนื่องจากโจทก์ที่ 3 ถึงแก่ความตาย ก็หาทำให้อำนาจฟ้องของโจทก์ที่ 1 ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป แล้วมีคำพิพากษาใหม่ตามรูปคดีชอบแล้วพิพากษายืน

องค์คณะ

วิเทพ ศิริพากย์ · มงคล ทับเตี๋ยม · ปุณณพัฒน์ อิทธิธรรมวินิจ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/3619/2543>